

18565

891.99

S-68

1914

(36)

ԱՐԵՎ ՏԵՐՈՒՆԻ

2 003

Մ Օ Ր Մ Է Ս Լ Ա Մ Ա Կ Ե Բ

ՏՊԱՐԱՆ «ԱՍՊԱՐԷՉ» Ի

ՖՐԷՉՆՕ, ԲՍԼ.

1914

891.99
S-68

391.99

S-68

Հ. Արամյանի թուղթեր
Էստր Նիշիկալի

Ն Ե Խ Ե Բ Ե Ն

Մինչ կը ծրագրէի անտիպ քերթուածներէս մաս մը հատորի մը մէջ ամփոփելով լոյս ընծայել յարմար ատեն մը, մօրմէս ստացած կարգ մը պաղատագին և վշտասուն նամակներու տրամանոյշ տպաւորութիւններուն գրգիշ ազդեցութեան ենթարկուելով՝ ստիպուեցայ ներկայ աշխատութիւնը հապճեպով առանձին գրքոյկի մը մէջ հատորելով յանձնել պանդուխտ եղբայրներուս ուշագրութեանը:

« Հետեաբար կը խոստանամ — մտադիր եմ արդէն — մօտ ատենէն մամուլի յանձնել ստուար հատոր մը, որուն մէջ պիտի ամփոփուին ամէն խառնուածքի և ամէն ճաշակի յարմար ալլազան նիւթերու շուրջ տողուած քերթուածներ: ԱՐԱՄ

ՄՕՐՄԷՍ ՆԵՄՆԿՆԵՐ

Ա

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ Է, աչքս դեռ քուն չի գիտցաւ . . .
Մեղանս հատաւ թուղթին ծիծղուն
ձերմակութեանը վրայ
Արցունքի սև, սև կաթաններ տողելէն . . .
Սիրտըս կռրձքիս տակէն ելած,
Ա՛խ, դէպի քե՛զ կը փախչի,
Կարօտիդ տաք գեհենովը տանջուած . . .
Հերի՛ք, տըղա՛ս, մինչև ե՞րբ . . .
Այսքան տարի դէմքդ օտար
Արևներու դարձուցիր՝
Կուրձքիս վրայ՝ յապաղումէդ խուրձ փուշեր՝

Ն. Թ. Գ.
(8664)

Յիշատակի փունջ վարդերը խայթելով,
Մէկիկ, մէկիկ խամրեցուցին դալկահար . . .

Պարտէզը վարդ չի մնաց
Քու ձեռքովըդ տնկուած,
Վարդատունկին լերկ ճիւղերը մնացին . . .
Եկո՛ւր տղա՛ս,

Պատուհանը ճրագ դրած կըսպասեմ.

Օ՛, այս գիշեր հոգևարքի

Հէք ու հիւանդ հեքերով

Կը բեկբեկի՛, աղջամղջուտ

Մութին վիշտը հեծելէն . . .

Կարաւանը կուգայ՝ կ'անցնի յամբօրէն,

Դըրանս առջև դեռ չի կեցաւ մի անգամ.

Բոժոժները հեռո՛ւն, հեռո՛ւն կը ձայնեն . . .

Եկո՛ւր, եկո՛ւր, ա՛խ, տըղա՛ս,

Մոռցա՞ր արդեօք զուլալութիւնն Եփրատի,

Յորդ Լեթալի մոռացութեան

Պղտոր ջուրերն ըմպելով . . .

Եկո՛ւր, եկո՛ւր,

Սպասումիս ձրմեռները ցրտակեզ՝

Ձիւն ցօղեցին մազերուս մէջ տրտմօժո՛ւն . . .

Դէմքիս վրայ վիշտն տկօսներ է բացեր,

Վերջալոյսի մութ սերմերը ցանելու . . .

Եկո՛ւր՝ քանի մահն իր հունձքը չէ քաղեր . . .

Կոպերուս տակ մէկ մէկ անդունդ բացուեցաւ

Հորիզոնը իզո՛ւր, իզո՛ւր դիտելէն.

Տարի մը վերջ յատակն անոնց խոր, մի՛ թին՝

Ո՛չ լոյս կ'անցնի, ո՛չ ճառագայթ, ո՛չ արե՛ւ:

Եկո՛ւր, տըղա՛ս,

Աստղիկը հող պոռնկալով ծննդատո՛ւնց . . .

Ու քանինե՛ր, ա՛խ, քանինե՛ր նիրհեցին

Իր քունին մէջը տուփոտ . . .

Եկո՛ւր, այստեղ կ'ապրի սէրը

Աստուածացա՛ծ, անխարդա՛խ.

Մառանիս մէջ փարչին գինին կը փոփրի՛,

Ջոր՝ ձեռներըս որթին քաղցըր

Արեանը մէջ թաթխելով՝

Պատրաստեցի փեսայու թեանդ գիշերին

Սէգ Բագոսը խնկարկելու քրմօրէ՛ն . . .

Եկո՛ւր, եկո՛ւր . . . եկո՛ւր, տըղա՛ս մէկհատիկ.

Ո՞վ է կրցեր օտար երկնի խորթ կապոյտէն

Ըմպել անթոյն մի ժըպիտ . . .

Եկո՛ւր, այստեղ մեր երկընքի մեղմ կապոյտին

Գերերջանիկ երանութի՛ւնն բընակինք . . .

Բ

Լըցունքս հատած է, ընդունա՛յն հոսելէն . . .

Ու երբ անյո՛յս, ա՛խ կը քաշեմ՝

Սրտէս արի՛ւն կուգայ վեր . . .

Թշուա՛ռ, անտէ՛ր ու միայնակ,

Պարզ ու անշուք սենեկիս

Չարս պատերուն մէջ բանտըւած

Ոսկըմնալից ու տըխուր,

Աչքէս հեղուկ մարդարիտնե՛ր կը թափեմ. —

Ձեզի՛ նըւէր, ձեզի՛, պանդուխտ զաւակներ . . .

Ուխ մ'ալ ահա՛, վերջին կայա՛կն

Աչքիս ցամքած աղբիւրին,

Կաղամարիս սև հեղուկին

Մէջ կը խառնեմ վշտամոյն . . .

32249. Ա. Կ.

15693-58

Գեզի՛ նըւէր, քեզի՛ տըղա՛ս,
 Պանդո՛ւխտ տղաս, ընդունէ՛ . . . :
 Կէս գիշերին մօտիկ էր. —
 Որդեկորոյս, անմըխիթար
 Կարօտներու կըրակ ջերմէն բռնըւած,
 Շիրմահանգոյն մահճիս վրայ
 Մեռելատիպ փռուելով,
 Ներըզգալով բանդագուշանք մը քաղցր երա՛զ ու
 Առաստաղին փուտ փայտերը [անոյշ,
 Մէկիկ, մէկիկ համրելէն,
 Մըխիթարիչ քընոյ քաղցըր մեղկուծեամբ՝
 Թարթիչներըս նըւաղանո՛ւշ փակուեցա՛ն,
 Վերադարձիդ երազանքի
 Կինովանքին մէջն արբշիռ . . . :
 Ու զգացի թէ ոտներըդ տընակիս
 Սանդուխներէն երազածեմ
 Կ՛ելլէին վեր ինծի դէմ,
 Ես ալ անզուսպ ոստումով մը գրկեցի քեզ՝
 Կուրծքիս սեղմած կաթոգին,
 Ուզելով որ կարօտի պիրկ
 Փարումներուս խանդին մէջ
 Պահ մը հատնի՛մ,
 Ներվանայի գիրկը նետուած սիրամոյն :
 Այլ աւա՛ղ. — Երա՛զ եղած ցնդեցա՛ր,
 Ու իրանիդ վէս փառքին տեղ սո՛սկ մընաց
 Խո՛ւրճ մը խաւա՛ր բազկացս մէջ . . . :
 Քնաթաթախ աչերս իսկոյն լցուեցան
 Յո՛րդ արտասուք, կայլա՛կ-կայլա՛կ, ուղխօրէն
 Եւ յուսախաբ, գրիչս առած՝
 Սկսայ տողել է՛ն լալկանը յոյգերուս . . . :

Դարձի՛ր, տըղաս, յիշատակի վայրերուն.
 Նետուի՛ր կոնակն մերկ՝ նըթոյգիդ երազէ,
 Ու մտրակէ դէպ՛ Մասիս . . .
 Քըշէ՛, քըշէ՛, քառատրոփ սըլացքով,
 Պոսիդոնեան եռարձէններ
 Անոր կայծեղ պայտերուն տակ պիտ՛ փըշրի՛ն . . .
 Եկո՛ւր, եկո՛ւր . . .
 Սողոմոնեան տուփանքներդ
 Ոտքերուդ տակ փռուելով՝
 Դարձիր, եկուր, պարիկըդ քեզ կըսպասէ . . . :
 Եկո՛ւր, տըղաս, աղատ անվախ, —
 Հայ Որփէոսի մոգիչ, կախարդ քընարով
 Վոսփորի նենգ կերբերոսը
 Արդ կը ննջէ քնէած . . . :
 Եկո՛ւր, եկո՛ւր, խոշտանգըւած Թէմիսն այստեղ
 Անգա՛մ մըն ալ պիտ՛ տիրէ . . .
 Հայրենական այգիները
 Անգա՛մ մըն ալ պիտ՛ կանանչնա՛ն, ուռճանա՛ն՝
 Ու խաղողներն ողկոյղ ողկոյղ
 Բեղմ ծիծերու պէս վար կախուած որթերէն,
 Կը թողուն որ իրենց կարմիր կաթն հիւթեղ
 Սափոր սափոր կթելով,
 Նահապետ՛կան մառաններու
 Օրհնութիւնը մեր կարասներն լեցունենք . . . :
 Եկուր, տըղաս,
 Ո՞վ է կրցեր օտար երկրի այգիներուն
 Դառն խաղողէն քամել գինեոյ ումպ մ՛անթոյն.
 Եկուր, այստեղ, Հայրենիքիդ
 Այգիներուն խաղողներն մեղրանուշ՝
 Անխառն գինին բաժակ բաժակ քամելով
 Հին օրերու բերկրութիւնը վերտօնե՛նք . . . :

Այս գիշերն ալ անցած է,
 Այգն յամեցող տակաւ տակաւ կը քակուի.
 Պահն է ճիշտ այն՝ երբ, տըղաս,
 Շրթունքներուդ մէջէն տըխո՛ւր ու գունատ՝
 Հրաժեշտի ցուրտ վանկերը մնջելով՝
 Մախաղդ առած քալեցի՛ր . . .
 Ի՞նչ արկածուտ ճամբաներէ : — Չե՛մ գիտեր.
 Գացի՛ր ու ա՛լ չի դարձար . . . :
 Արդեօք, տըղա՛ս, մանկութեանըդ երկընքին
 Կապոյտը չե՞ս կարօտցած.
 Ուրկէ քթթող անքուն աչքեր ցայգն ի բուն
 Գիրգ սընարըդ հսկելով յար բարձրերէն,
 Արծաթաթել շըղարչներով
 Կըսքողէին քու որրան . . . :
 Գիտե՞ս, տըղաս, անոնցմէ զոյգ մ'աստղիկներ
 « Գոհանամք »ի (*) վըրայէն
 Լո՛ւռ ճանապարհ ինկած անշեղ
 Իրենց ծիրին կը դառնան . . .
 Ի՞նչ բաւիղ է որ քայլերուդ առջևէն
 Անվերադարձ արահետներ
 Կը բանայ մո՛ւթ, մոլորո՛ւն . . .
 Եկո՛ւր, եկո՛ւր, իմ տըղաս
 Պատուհանիս ճրագը դեռ կը պլպլա՛յ . . .

(*) « Գոհանամք », սրբավայր մեծ լեռ
 մը Բաղուի մէջ :

Ղէմ լոյսի է մըթընչաղ,
 Խորհրդաւոր լըռութեան մէջ
 Տըխուր կոչնակն կը թրթռայ
 Պաղատագին ու կերկե՛ր . . .
 Ելի՛ր, տըղա՛ս, ելի՛ր աղօթքըդ ըրէ,
 Դէմքըդ արփի Արևելքին դարձուցած . . . :
 Քամուն դուռ՝
 Տրտմաթախիծ քանի՛ մայրեր մահացան . . .
 Ու Տիրամօր սուրբ պատկերին յանդիման
 Աղօթողի քանի՛ ծունկեր մաշեցան,
 Զաւկին դարձը ի գո՛ւր, ի գո՛ւր պաղատող . . . :
 Մոմ մը աղօտ բռնած ձեռքիս
 Կ'երթա՛մ տըղաս, ինչպէս միշտ,
 Ցաւիս խաչը խաչին վըրայ դընելու .
 Այլ աւա՛ղ,
 Տառապանքըս ծա՛նր է, Խա՛չն ալ շընդունիր . . .
 Մոմն է միայն ինձ հետ լո՛ւռ,
 Որ իր Լանջքէն ճարպոտ արցունք կը թափէ,
 Երբ որ կըզգայ թէ իմ սիրտս ալ իրեն պէս
 Միշտ այրելով կը հալի՛ ու կը հալի՛,
 Կը հալի՛ ու չի՛ հատնիր ու չազատի՛ր . . . :
 Եկուր տըղա՛ս, եկո՛ւր տե՛ս,
 Այդ քառաշուք խաչին ներքեւ միս մ'հնակ
 Ծնրադրելէն պաղ սալին վրայ
 Ծունկերըս փոս շինեցին . . .
 Ա՛խ, կարօտի ծունկերը սա՛՛
 Սալէն շա՛տ բիրտ է քարէն ալ ուժեղ են,
 Երբ անոնց մէջ Յոյսին աւիւնն

Շրջան կ'ընէ տակաւին . . . :
 Եկո՛ւր տըղաս, թո՛ղ յոյսին
 Եւ արիւնը երակներուս
 Եւ ծունկերուս մէջ չի սառի՛,
 Դարձընելով կարօտներըս
 Մէկ մէկ կըմախք երազներ . . . :
 Եկո՛ւր, եկո՛ւր, իմ եավրի՛ս,
 Ո՞վ է կրցեր օտար Երկնի խոժոռ լուսնէն
 Խըմել անթոյն մի նայուածք:
 Եկուր այստեղ մեր երկընքի հեզ լուսնակին
 Դէմքին խաղա՛ղ, քաղցր ժըպիտները ըմպե՛նք :

Ե

Տիեզերքի բոսոր փեսան

Ոսկի հագած բըլուրն ի վար կը քալէ . . .
 Ի՛նչ սրտաշարժ թափոր է այս
 Դիմաւորել զինք կ'երթայ . . .
 Լալահառաչ, ճամբուն գըլուխը կանգնած՝
 Հազար դէմքեր մէկիկ մէկիկ զննելէն,
 Դէմք մը միայն կը փնտռեմ . . . :
 Կ'անցնին տղաք քաղցրաճիչ,
 Ձըւարթ խաղեր սարքելով:
 Մինչ քայլ մ'անդին գրասեղանին,
 Անգութ փայտը ցաւի ճիչեր կ'երազէ . . .
 Կ'անցնին կիներ գլխաբաց
 Եւ ազլիկներ հըրածամ:
 Կ'անցնին մարդիկ քաջարի,
 Մերթ մըտածկոտ, մերթ ուրախ,
 Օրուան տաժանքն ըմպելով՝

Մեղքն Ադամին քաւելու . . . :
 Ամբոխն ամբողջ ծայրէ ծայր
 Լըմընցած է ալ հիմա:
 Բայց դէմք անոյշ բազմութեան մէջ,
 Ա՛խ, չի գտա՛յ, չի գտա՛յ . . . :
 Տուն կը դառնամ ձեռնունայն,
 Գըլուխս ափիս մէջ առած,
 Գետահայեաց ճամլի ֆէօշկը կը վազեմ,
 Պատուհանէն անգամ մըն ալ նայելու,
 Թէ կամուրջին վրայ, հեռուն՝
 Կարաւանը կ'երևնա՞յ:
 Ու այն ատեն կարծես յանկարծ
 Կը լըսեմ ճիշդ պարտէզէն,
 Թըթենիին սաղարթահիւս մէկ ճիւղէն,
 Ճիշդդ գըւարթ՝ որ անուշցած
 Պտուղներէն քաղցրահամ,
 Լախտ մը ինչպէս գըլխուս ինկած,
 Ձիս կը ցնցէ յեղակարծ,
 Տնորական ոստումով մը
 Դէպի պարտէզ կը վազեմ,
 Անհոգ, բոպիկ, գլխաբաց . . . :
 Պարտէզն ամբողջ փըշաստան մ'է ալ հիմա . . .
 Ո՛ւր կը նայիմ յիշատակ մը կ'ելլէ դէմս,
 Ծառէն, ճիւղէն, վարդաթուփէն, վըտակէն :
 Մէկ վերյիշում փո՛ւշ մ'է խոցիչ
 Կը ծակծըկէ սիրտըս հէք . . .
 Եկո՛ւր տըղա՛ս, եկուր տե՛ս,
 Սիրտըս յօշոտ արիւնհազուս կը հեծէ . . .
 Եկո՛ւր հեզ մալ դի՛ր գըլուխըդ
 Լանջքիս վրայ սիրատրոփ,

Գիտե՛մ, անշո՛ւշտ պիտ' այդ վէրքերն չըքանան .
 Եկո՛ւր, տղա՛ս,
 Պարտէգին մէջ ծաղիկ, դալար խամրեցա՛ն . . .
 Սալորենին ետ է դարձեր ամլու թեան,
 Ուռենիին ցանցառ ճիւղերն
 Դողդղղալով իրենց շուքէն կը փախչին . . .
 Խնձորենւոյն վրայ աղւոր
 Խնձորներուն կարմիր այտերն դալկացա՛ն,
 Դալկացա՛ն ու չքացա՛ն . . .
 Տերևազուրկ դեղձենին ալ
 Կը սարսըռայ հոգեվարք . . .
 Կեռասենին զարմէն ինկած,
 Լո՛կ փայտատի մ'է կարօտ,
 Ուրիշ օր մը կը կախուէին
 Կարմիր շրթներ աղջըկայ . . .
 Գլգլուն առուակն արծաթէ՛
 Կարկաջելով, կարկաջելով տրտմանոյ,
 Մամուռներուն տակ կը պահուի,
 Յուշքերն ինձմէ ծածկելու . . .
 Անմիտ գորտն ալ իրեն անպէտ կեանքին գիտակ
 Կարծես ձանձրախտ է առեր, —
 Արկածատենչ ոստու մներով ոտքիս առջև
 Կը ցատկըրտէ կը կըռընչէ մահաճիկ . . .
 Տանձենիին վրայ չիկա՛յ
 Տըւարծիկին բոյնը անվի՛շտ, երջանի՛կ .
 Գու ժկան ագռաւն անոր վրայ
 Հիմա մահերգ կը հիւսէ .
 Եւ ծաղկակոյս «Հարէմ» ները
 Անոր լկտի կեղերջէն
 Սարսափաւար անյայտացած են վաղո՛ւց . . .

Վարդ մը միայն՝ արևահար
 Տերևներուն մէջէն լո՛ւռ՝
 Ամէն առու թուրմ աչքը վեր վերցուցած,
 Իր կարմրորակ այտերն ի վար
 Յօղ մայիսեան շիթ, շիթ արցունք կը թափէ,
 Ու շարունակ լալէն, լալէն, միշտ կը հատնի
 Մինչև թմրի, իյնայ ու ժատ, ոգեվար,
 Սպասելով վազուան անոյ զարթօնքին . . .
 Մինչ սոխակը անդըրծովեան ծաղիկներու
 Օտարոտի հեշտ բուրմունքէն արբեցած,
 Ա՛խ, թըռա՛ծ է, վաղո՛ւց թըռած,
 Հեռո՛ւ, հեռո՛ւ, անարձագանգ ափունքներ . . .
 Նոճիներու խարշափիւնը
 Լալկան բուին վշտոտ վուվուն գրկելով՝
 Եղերերգ մը կ'ըլլայ երկա՛ր
 Գիշերին մէջ պակուցիչ . . .
 Շատրըւանին սրտէն, բերնէն կը բղխի
 Հեղո՛ւկ հառաչ և տազնապններն իր ներքին . —
 Թըփաստանին ամայութեան մէջ անծիր՝
 Հազիւ պզտիկ դալարիք մը
 Ոտքին առջև կը մնար,
 Ան ալ կարծես Մուհամմէտի
 Փառքին համար կ'ընձիւղէր, —
 Միւսիւրման մը սամուրենին փռուելով՝
 Այդ մընացորդ դալարիքին երկայնքէն,
 Աղօթքներով Հարաւին դէմ երկիւղած,
 Պաշտամունքի վեհ խորհրդով՝
 Ոտքէն, ձեռքէն և ականջէն ու վզէն
 Ոճիրներու ժահրոտ մեղքը
 Քերելով վա՛ր կը թափէ . . . :

Եկո՛ւր, եկո՛ւր, ա՛խ, տըղա՛ս,
 Մահիկն այստեղ մինչև կապոյտ բարձրացած,
 Լեռ, ձոր ու դաշտ ծածան – ծածան կը փըռէ
 Արծաթազօծ իր դրօշակն ամբարիշտ . . .
 Բեթլեհէմի աստղն ալ ծըփուն
 Իր նենգաւոր շաւիղներով պաշարած,
 Զոյգ մը բոցեղ եաթաղանով սայրասուր
 Երկու կողէն կը խողխողէ,
 Աւա՛ղ, հիմա՛ կը մարի՛,
 Կիսալուսնէ յաղթ իրանն ալ շուրջն անոր
 Կը պառկեցնէ երիքովեան
 Պարիսպներու պէս ամուր . . .
 Միայն նեղ անցք մ'է մնաց, ա՛խ, շատ նեղ,
 Որ կ'երկարի դէպի ազատ
 Կապոյտին մէջ անսահման, —
 Ազատութեան ճամբա՛ն է այդ փշալի . . . :
 Եկո՛ւր տըղա՛ս,
 Պէգաւս նըժոյգ մ'հեծած խրոխտ
 Թըռի՛ր, եավրի՛ս, այդ նեղ անցքէն դէպի նե՛րս,
 Ընթանալու ճանապարհըդ
 Քեզ կը ցուցնէ Ուրանիան . . . :
 Թող պապանձի՛ն պոռնիկ լարերն Եւրոպիոյ,
 Հայ Նեմեսիսի գո՛ւ տաւիղէն գարհուրած . . .
 Ու դու՛ն անմեղ ըմբոստութեամբ՝
 Մարտահրաւէր իր ռազմերգէն գինովցի՛ր . . .
 Բազուկներուդ երակները, բարկ ջիղերը
 Նիզակներու պէս ցըցած՝
 Մողոքներու ժանտ տէգերուն յանդիման,
 Զա՛րկ մականըդ, մկանունքիդ
 Ամբողջ ու ժողն երկաթէ՛՝

Այդ ամբոխին կիսալուսնէ վահանին,
 Ու փշրելով՝ կտորուանքներն
 Թափէ՛, թափէ՛ մոռացու թեան վըհին մէջ . . . :
 Թող այն ատեն Բեթլեհէմի Աստղը վըսեմ՝
 Նոր Սաղեմի հորիզոնին վըրայէն՝
 Վերածնունդի և յարութեան
 Լուսաճաճանչ երանութիւնն սըրսկելով
 Բախտին վրայ սա տարագիր Հայութեան,
 Յաւերժաբար՛ր փայլի՛ ազատ, ազա՛տ, անվա՛խ,
 Մի՛շտ յաղթական և մի՛շտ խըրոխտ,
 Եւ միշտ հպարտ և զուարթ . . . :
 Ի՛նչ ըզգլխիչ երազ էր այս, ա՛խ, տըղաս,
 Բայց շուտ թըռաւ, թըռա՛ւ անգարձ թռիչքով,
 Ա՛խ, օ՛ւր էր թէ անգամ մըն ալ
 Կարենայի բռնել զայն,
 Բայց ան թըռա՛ւ, անվերադա՛րձ թռիչքով . . . :

2

Երեկոյ է. վերադարձի ժամն է արդ,
 Նախիրը՝ գիւղ, թռչունը՝ բոյն
 Ամբոխը՝ տուն, յոգնածը քուն կը դառնայ,
 Խարխուլ հիւղակս դեռ մէկը չի ուղղուեցաւ .
 Զիկա՛յ մէկը գիս յիշող,
 Աշխա՛րհն ալ գիս չի սիրեր. —
 Անհիւրընկալ հողագունդը
 Ոտքիս տակէն կը փախչի՛ . . .
 Հոծ վշտերու տակ կըքած եմ,
 Արցունքս հատա՛ւ որ դեռ լամ . . .
 Սրտիս մէջ կայ դեռ կըրակը կարօտիդ,

Սպասումի տենչըս տակաւ կը փրփրի,
Ալ լոյս չունիմ որ հորիզոնը դիտեմ . . .
Միայն ճըրագն պատուհանիս մէջ աղօտ՝
Դըրանս կամար ճակտին վրայ
Կը պլպլայ անձանձի՛ր . . . :

է

Ըյսպէս մինակ, անտէրունչ,
Նախշիրիմեան Աքերոնի մ՝
Տառապալից եզրն ի վեր,
Յուսամուր կը թափառիմ
Ուրուականի մը հանգոյն . . . :
Ժամանակ է, դարձի՛ր տըղաս, մ՝ուշանար,
Մառանիս մէջ Ամալթէի
Աջ եղջիւրը կը փատի՛,
Ամալթեան խորհրդանիշ
Մողէսներէն կրծուելով . . . :
Միայն գինին դեռ փարչին մէջ կը փրփրի,
Երազելով հարսանիքիդ
Գիշերները խենթանո՛ւշ . . . :
Եկո՛ւր, տըղա՛ս, մ՝ուշանար,
Հերի՛ք կանչեմ լալահառաչ ու կերկեր,
Բերանս ամբողջ ցամքեցա՛ւ . . . :
Եկո՛ւր, եկո՛ւր, խե՛նթ տըղաս,
Մի՛ թողուր որ պաղատանքըս
Փոխեմ արդար անէծքի .
Մանկութեանը խանձարուրը
Ե՛տ, ե՛տ կ՛ուզէ Լատոնան . . .
Ըստինքներուս համեղ կաթը դառնացա՛ւ . . . :

Եկո՛ւր տըղա՛ս, մէկ հա՛տիկ,
Հերի՛ք կանչեմ լալահառաչ ու կերկեր .
«Եկուր, եկուր՝» կանչել էն՝
Բերանս ամբողջ ցամքեցա՛ւ,
Կոկորդիս մէջ կը խեղդուի՛ն
Սրտամորմոք հառաչներըս յուսաբեկ .
Դարձի՛ր եկուր, նետուիր գիրկս սիրակաթ՝
Ինչպէս անմեղ օրերուդ մէջ մանկութեան . . . :
Բա՛ւ է տըղա՛ս,
Երազներուդ երիվարը
Ասպանդակէ՛ դէպի տո՛ւն .
Ես քեզ համար կեանքի անոյշ
Ու գերագոյն հեշտ վայելքը լըքեցի . —
Յիշէ՛ այն օրն, հայրըդ երբ
Եաթաղանին հարուածին տակ ոգեսպառ
Թռչնիկի մ՝ պէս նետահար՝
Բերանն աղւոր՝ բացաւ գոցեց երեք հեղ,
Ու կէսխրփիկ աչքերուն մէջ քարացա՛ւ
Սէր - նայուածքը՝ լոյսէ իսպառ զրկուած,
Ես այն օրէն, թէեւ կեանքի պարտէզէն
Վարդ մը միայն փրցուցած,
Ու սիրողի դարուններէն
Հազիւ երբեք վայելած,
Ուխտեցի քեզ չի բաժնուիլ արեւէդ,
Գէշ տարիանքի սին հաճոյքին անձնատուր . . . :
Եկո՛ւր, եկո՛ւր,
Թող չի ծըլին հոգւոյս մէջ
Փշուտ գիրջի որոմները դառնալի . . .
Եկո՛ւր, եկո՛ւր, մեկանս հատաւ
Թուղթին ծիծղուն ճերմակութեանը վրայ

Արտասուքի սև կածաններ տողելէն.
Եկո՛ւր, եկո՛ւր, եկո՛ւր տղաս մէկ հատիկ,
Պատուհանը ճըրագ դրած կըսպասեմ,
Անձկոտ նայուածքս հորիզոնին դամելով . . . :

Ը

Յիշե՞ս տըղա՛ս,
Մեր պարտէսին դեղձենիին շուքին քով
Օր մը ամբողջ՝ սօթ արևին
Տանջանքին տակ քրտնելով,
Վարդատունկ մը տնկե՛իր,
Ամէն առտու ջուր սրսկեցիր,
Մեծցուցիր ու հոգացիր :
Ան ծլեցաւ տուաւ տերև ու կոկոն,
Երբ կոկոնը վարդ բացաւ,
Սիրտըդ համակ ու րախու թեամբ լցուեցաւ :
Բայց դուն անոր բոյրով շաղուած
Շունչ հոտեւան դեռ չառած,
Կէս գիշերին հով մը եկաւ թափառկոտ,
Խլեց տարաւ զայն անծանօթ ուղիներ . . .
Եւ դուն, տըղաս, յիշե՞ս արդեօք,
Որքա՛ն, որքա՛ն վշտացար . . . :
Կեանք – պարտէզը մտած նոյնպէս
Ես ալ, տըղա՛ս, տառապալիք երկունքի մը
Տանջանքին մէջ ցաւ քաշելով,
Արև բերի մի կոկոն . . . :
Դուն քու կինըդ հողին վրայ՝
Ես լանջքի՛ս վրայ մեծցուցի . . .
Դուն քիչ մը ջանք՝ իսկ ես քունս ալ զոհեցի . . .

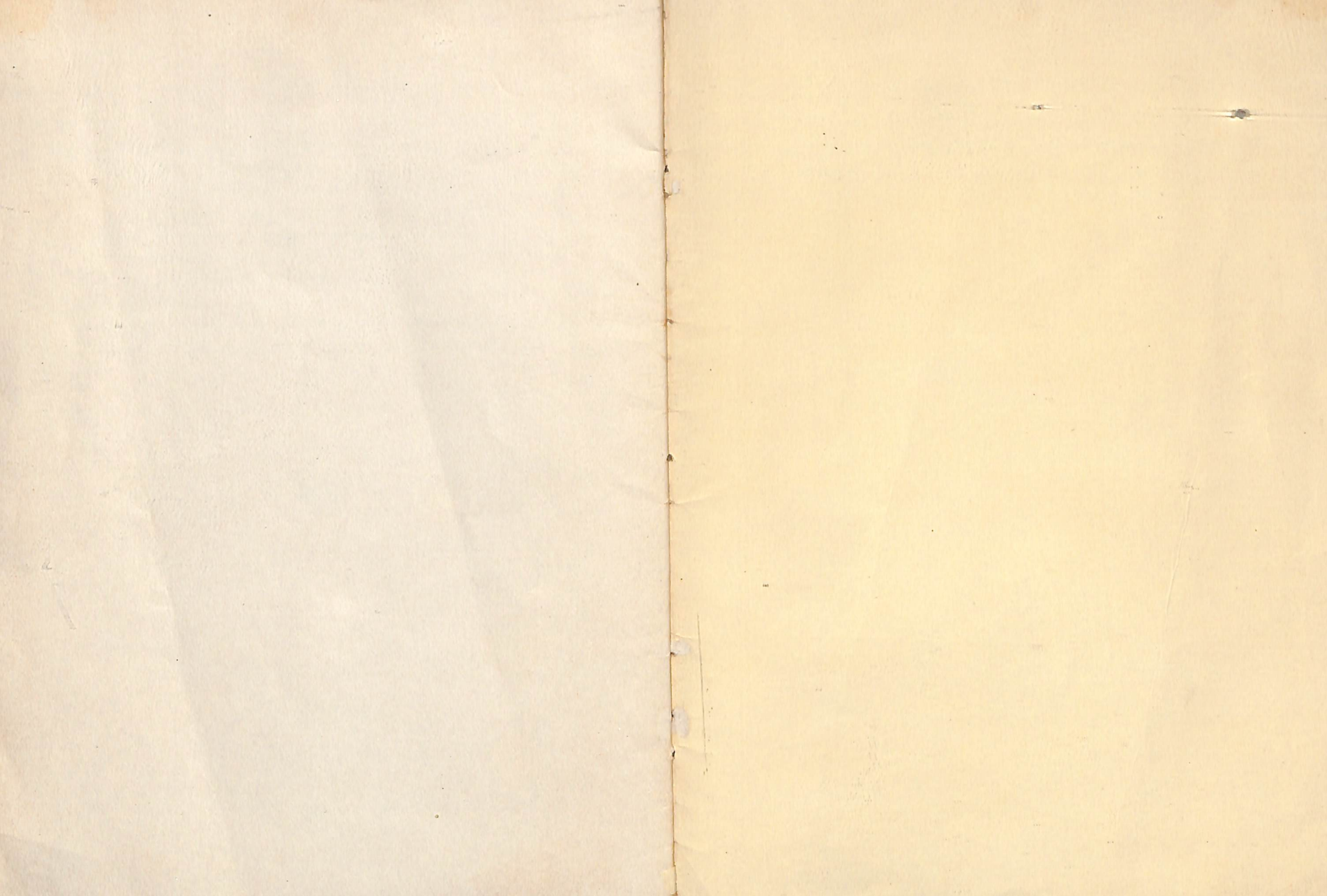
Դուն ջուր միայն կը սրսկէիր
Անոր բունին շուքի, իսկ ես
Ըստինքներս ցնցուղ ըրած,
Կուրծքիս տակէն ցաւ բղխող
Հեղուկ կե . նքէն լեցունելով
Առատօրէն վազցուցի
Իր նրբահիւս երակներուն մէջ անզօր . . .
Դուն քիչ մը գեղ պարգևեցիր, իսկ ես կեանք . . .
Դուն սոսկ անոր շրթներուն մէջ
Քիչ մը դեղին ոսկեփոշի ցանեցիր,
Ես կորովոտ խնամքներով՝
Տարիներու մարգարիտնե՛ր շարեցի,
Ջետեղեցի լեզու՛ մ՛ալ . . . :
Ու հազիւ թէ, ա՛խ, հազի՛ւ թէ՝
Պարուն – կեանքի մ՛աւօտին դէմ աչք բացաւ,
Կծու հով մը ճամբորդող՝
Օտար ափէ որ կուգար,
Քըշե՛ց տարաւ զայն հեռո՛ւն,
Ով կէաններէն դեռ անդի՛ն . . . :
Դուն վշտացա՛ր, ես լացի՛ . . .
Դուն մոռցած ես, իսկ ես կուլա՛մ, դեռ կուլա՛մ .
Կուրծքիդ զարկերն՝ վերյիշումի
Տխուր շեշտ մը չեն բախեր,
Յիշատակի հեք մ՛իսկ չիկայ
Քաջակորով սրտիդ մէջ,
Բայց իմ վատուժ կուրծքիս ներքև
Յուշքերու նո՛ր, նո՛ր վէտուփներ կը մըլխան . . .
Եկո՛ւր տըղա՛ս,
Մարէ տանջանքն կարօտներուս հրդեհին . . . :
Եկո՛ւր, եկուր, ա՛խ, մէկ անտիկի իմ տըղաս,

85-36951

Աղերսներուս կարեկցեցաւ
 Մինչ իսկ մահը անողոք,
 Ու կը սպասէ մինչև կարօտս առնեմ . . . :
 Միթէ տըղա՛ս, դուն մահէ՞ն ալ անգու թ եր,
 Պիտ՛ թողո՞ւս որ պաղատանքըս
 Մատնը ի վա՛տ խըլու թեա՞ն . . .
 Ա՛խ, բա՛ց սրտիդ ականջը խոււ
 Հայրենի կանչը լըսէ՛,
 Դարձի՛ր եկուր, նետուիր գիրկըս սիրակաթ,
 Անգամ մըն ալ տեսնեմ ըզքեզ ու մեռնի՛մ . . . :

240

144

18565

Մօտ ատենէն լոյս պիտի տեսնէ նոյն Հեղինակին, Արամ Տխրունիի, կողմէ « ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԻ ՔՆԱՐԸ » գրքին առաջին հատորը :

Թիւրքիոյ համար գին 3 շրշ.
 Ամերիկայի համար 20 սէնթ

Հեղինակին հասցէն՝

Aram M. Aramian,
1219 K St.
Fresno, Cal.
U. S. A.

203

